

Behandling vid alkoholberoende

Fides Schückher
Överläkare Beroendecentrum
HTA enheten CAMTÖ
Doktorand UFC
Region Örebro län

AUDIT

Här är ett antal frågor om Dina alkoholvanor

Vi är tacksamma om Du besvarar dem så noggrant och ärligt som möjligt genom att markera det alternativ som gäller för Dig.

Med ett "glas" menas:									
	50 cl folköl		33 cl starköl		1 glas rött el vitt vin		1 litet glas starkvin		4 cl eprit, .. ex. whisky
Hur gammal är du? <input type="text"/> år		Man ☐			Kvinna ☐				
1. Hur ofta dricker Du alkohol?	Aldrig ☐	1 gång i månaden eller mer sällan ☐	2-4 gånger i månaden ☐	2-3 gånger i veckan ☐	4 gånger/vecka eller mer ☐				
2. Hur många "glas" (se exempel) Dricker Du en typisk dag då Du dricker alkohol?	1 - 2 ☐	3 - 4 ☐	5 - 6 ☐	7 - 9 ☐	10 eller fler ☐				
3. Hur ofta dricker Du sex sådana "glas" eller mer vid samma tillfälle?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐				
4. Hur ofta under det senaste året har Du inte kunnat sluta dricka sedan Du börjat?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐				
5. Hur ofta under det senaste året har Du låtit bli att göra något som Du borde för att Du drack?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐				
6. Hur ofta under senaste året har Du behövt en "drink" på morgonen efter mycket drickande dagen innan?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐				
7. Hur ofta under det senaste året har Du haft skuld-känslor eller samvetsförebåelser på grund av Ditt drickande?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐				
8. Hur ofta under det senaste året har Du druckit så att Du dagen efter inte kommit ihåg vad Du sagt eller gjort?	Aldrig ☐	Mer sällan än en gång i månaden ☐	Varje månad ☐	Varje vecka ☐	Dagligen eller nästan varje dag ☐				
9. Har Du eller någon annan blivit skadad på grund av Ditt drickande?	Nej ☐	Ja, men inte under det senaste året ☐			Ja, under det senaste året ☐				
10. Har en släkting eller vän, en läkare (eller någon annan inom sjukvården) oroat sig över Ditt drickande eller antytt att Du borde minska på det?	Nej ☐	Ja, men inte under det senaste året ☐			Ja, under det senaste året ☐				

Målet med behandlingen

- Minskad konsumtion
- Alkoholfrihet

Vilken patientgrupp?

Psykologisk och psykosocial behandling

- MI – motiverande samtal
- MET- motivationshöjande behandling (*prioritet1*)
- KBT-Kognitiv beteendeterapi (*prioritet2*)
- Tolvstegsbehandling (*prioritet2*)
- SBNT (social behaviour network therapy”) (*prioritet 2*)
- Familjeterapi, par terapi, nätverksterapi
- Webbaserad behandling (FOU)

Akamprosat- prioritet 1

- återställer balansen mellan den hämmande transmittorn GABA och den exciterande transmittorn glutamat.
- förlänger tiden till återfall, minskar alkoholkonsumtion, ökar helnyktra dagar
- bättre effekt om insättning efter avgiftning
- biv : diarre´

Naltrexon-*prioritet 1*

- oselektiv opoidantagonist
- minska suget efter alkohol när man är alkoholfri men framför allt intensiv konsumtionen av alkohol
- blockerar effekten av smärtstillande som innehåller opoider
- biv: huvudvärk, trötthet, aptitlöshet, illamående, kräkningar och nervositet.
- Nalmefen (*prioritet4*)

Akamprosat - Naltrexon

- Storleken på behandlingseffekterna är måttliga. Effekterna bör värderas mot bakgrund av återfallsgraden i alkoholism och att inga påtagligt effektivare behandlingar ännu har utvecklats

SBU kommenterar 2011

Behandling

- De evidensbaserade behandlingsmetoder som finns för respektive sjukdomstillstånd bör användas också då båda tillstånden föreligger
(Nationella riktlinjer missbruks-och beroendevård 2015)
- Behandling av enbart beroende, missbruk samsjuklighet - ökad risk återfall
- Behandling av det psykiatriska tillståndet ingen/liten effekt på beroendetillståndet.

Referenser

- **”Återfall i drickande beror inte på bristande vilja”** (2016)
<http://www.dn.se/insidan/aterfall-i-drickande-beror-inte-pa-bristande-vilja/>
- **Läkemedelsbehandling av alkoholberoende – Behandlingsrekommendation** (2007)
 - https://lakemedelsverket.se/upload/halso-och-sjukvard/behandlingsrekommendationer/Alkoholrek2_bokm%c3%a4rken.pdf
- **SBU kommenterar – Nya översikter bekräftar nyttan av akamprosat och naltrexon mot alkohol** (2011)
 - <http://www.sbu.se/sv/publikationer/vetenskap--praxis/vetenskap-och-praxis/sbu-kommenter-nya-oversikter-bekraftar-nyttan-av-akamprosat-och-naltrexon-mot-alkohol/>
- **Nationella riktlinjer; Vård och stöd vid missbruk och beroende**
Socialstyrelsen 2015